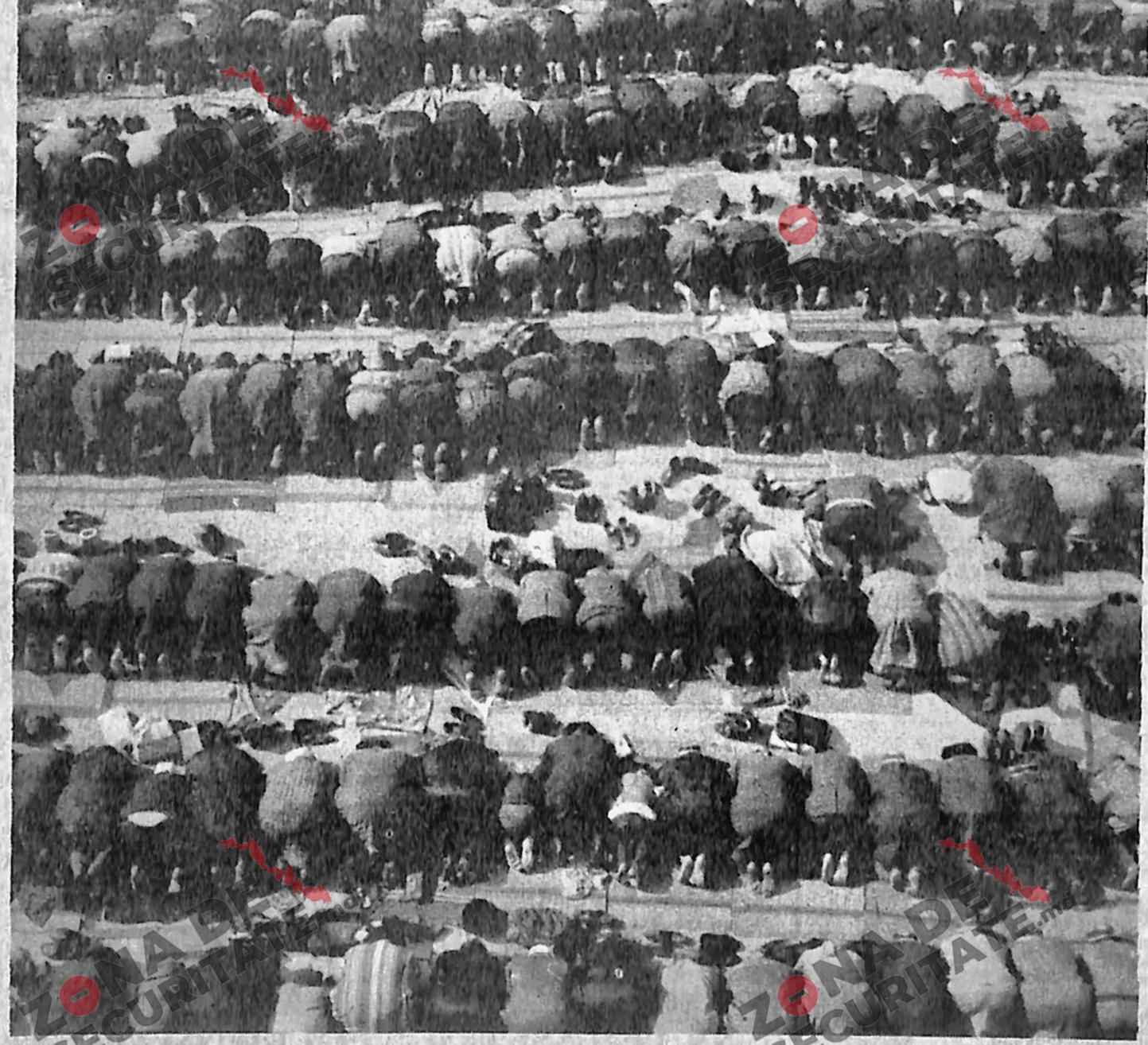
gard de sîrmă ghimpată. Astfel, cu blîndeţea lor proverbială, unii încearcă de cincizeci de ani să aducă la cunoştinţa opiniei publice mondiale nedreptatea ce li s-a făcut, iar alţii, lipsiţi atît de scrupule, cît şi de dovezi concludente, se străduiesc din răsputeri să justifice o tîlhărie. Pentru Ţara de Sus a Moldovei lucrurile se prezintă astfel pînă astăzi.

Bunăoară, un ziar sucevean susţine rubrica "Bucovina - pămînt românesc", iar cele ucrainene din Cernăuţi - genericul "Bucovina - pămînt slav". În corul celor din urmă se aud note false - majoritatea autorilor au poposit doar mai ieri pe aceste meleaguri şi ignorează cu desăvîrşire documentele istorice. Se mizează mai cu seamă pe un crez şi o aspiraţie veche ucraineană, că cerul, aerul, apa şi pămîntul pe unde a călcat ucraineanul rămîn de-a pururi ale lui. Şi trebuie să-i dăm dreptate, precum ni se indică "de sus" să o facem. Deci e vorba de o dreptate aparte, la comandă din oficiu. Dar ce te faci cu documentele istorice? Cu prezenţa românilor în Ucraina? Chiar dacă sînt duşi cu zi ce trece tot mai departe de casă...

În ultimele secole străinii au sfîrtecat Ţara de Sus a Moldovei cu hotare şi... tranşee de apărare împotriva celor de un cuget şi o simţire. Să trecem peste ele, plătind vămile cu propria conştiinţă, şi să ajungem la Cetatea de scaun a Moldovei, uitată de urmaşi.

Gh.GORDA

SATE CU UN DESTIN SIBERIAN?

De ce, Doamne, românul trebuie să-şi ducă viaţa, tăinuindu-şi limba, tradiţiile, obiceiurile?.. Astăzi mă conving că pentru cei de peste hotarele ţării comunismul a fost o dublă calamitate, fiind trataţi ca o populaţie fără entitate etnică, morală, culturală. Politica brutală a deportărilor a făcut să apară pe harta fostei Uniuni noi sate de români. I-am auzit la treizeci de km de oraşul Frunze, ştim de existenţa lor pe întinsurile siberiene. Dar constatăm că există localităţi româneşti şi în regiunea Cernăuţi a căror soartă puţin prin ce se deosebeşte din punct de vedere spiritual de destinul aşezărilor din fundul Siberiei?

Recent, din iniţiativa Societăţii pentru cultură şi literatură română din Bucovina, filiala Suceava, am participat la prima reuniune a românilor bucovineni de pretutindeni "Autohtonie şi diasporă bucovineană", organizată sub patronajul Societăţii pentru cultură românească cu "Mihai Eminescu". Am dorit de mulţi ani să aud cum vorbesc şi să cunosc cum gîndesc fraţii mei de sub ocupaţie străină. Prima vizită la Cernăuţi am făcut-o în iarna lui 1988. Am cutreierat oraşul în lung şi în lat şi m-am convins că frica mai stăpînea cugetele românilor din nordul Bucovinei.

Recenta călătorie am făcut-o în mijlocul oamenilor, care s-au născut la Cernăuţi. Printre ei doamna Maria Popovici, soţia scriitorului Eugen Popovici, care a avut o tipografie la Cernăuţi, rudă cu Traian Popovici, fost primar al oraşului în timpul prigoanei evreilor din anii războiului, pentru salvarea cărora aceştia i-au înălţat la Ierusalim un monument. Apoi doamna Oltea Caşacariu, nepoata marelui istoric Dimitrie Onciul şi alte personalităţi marcante.

M-am simţit deosebit de bine în familia Valentinei şi a lui Vasile Ruşciac din Ostriţa, Hliboca. Dumnezeu să le ajute de-a pururea acestor oameni şi tuturor acelora care nu se ruşinează de limba lor, că tare mi-au încălzit inima. Apoi, împreună cu oaseţii din alte ţări, am vizitat sediul Societăţilor culturale ale românilor. E de mirare că într-un spaţiu atît de mic rămîne enormă dorinţa de afirmare.

Un alt moment de neuitat îl constituie destăinuirile unor oameni care s-au născut, au trăit, au învăţat şi iubit acolo, la Cernăuţi: academicienii Radu Grigorovici şi Vladimir Trebici, juristul Radu Economu. Gîndurile îmi sînt pînă astăzi la Cernăuţi, la destinul românilor din nordul Bucovinei. Deseori mă întreb: "Oare cîte românce se bucură, binecuvîntate fiind de Dumnezeu, de înţelepciunea şi curajul doamnei Alexandrina Cernov?" Clipe de mare sărbătoare am trăit în timpul slujirii parastasului şi dezvelirii monumentului funerar al lui Iancu Flondor...

Ileana CORHAN
Suceava